

van szüksége a nemzetnek. Ebben meg is válaszoltam a kérdést, és úgy gondolom, hogy ennél többet mondani nem is kell.

Éljünk hát Isten gyermekeiként Jézust követve, unitárius hitfelfogásunk szellemében, vállalva a reánk bízottakat egyházunkért és népünkért. Ámen.

KERESZTHORDOZÁS

Lk 9, 23

A felolvasott jézusi szavak első olvasásra és hallásra szinte érthetlenné tünnek, mert ellentmondást tartalmaznak. Azt is hozzá kell tennem, hogy ez az ellentmondás csak látszólagos. Ha jobban megvizsgáljuk és megértjük a jézusi szavakat, akkor rögtön feloldódik ez az ellentmondás, s világossá válik, hogy Jézus mit akar mondani, mi az a felhívás, az a buzdítás, amely az ő szavaiban rejlik.

Gondolom, mindenkit megragad a felhívásnak az a része, midőn Jézus azt mondja, hogy „vegye fel mindenki az ő keresztjét”. Azért ragadja meg figyelmünket elsősorban ez a kifejezés, mert naponként találkozunk vele. Találkozunk vele akkor, amikor szóba állunk embertársainkkal, egymás hogyléte felől érdeklődünk, és akkor jönnek, ömlenek belőlünk a panaszok, hogy miért az a sok kereszt, az a sok teher, melyet hordoznunk kell. És amikor már teljesen személyessé válik ez a panasz, akkor az ember hajlamos arra, hogy tiltakozzon is ellene. Miért éppen én? Miért kell nekem többet szenvedjek, több terhet elhordozzak, mint embertársaimnak, akik talán nem is annyira vallásos emberek, mint én? Lehet, hogy ezek a panaszok helyénvalók, lehet, hogy igazunk van, de csak emberi szempontból. Isten dolga, az Ő világához tartozik, hogy minden emberre általában csak akkora terhet rakjon, amit az ember el tud hordozni, el tud viselni.

Kereszthordozás. Honnan is ered ez a kifejezés? Hogyan vált a mindennapi lelki, testi terhek szimbólumává? Hogy megértsük és tisztázzuk a fogalom eredetét messze-messze az ókorba kell visszamennünk, jóval a Jézus korát megelőző időbe.

A keresztrefeszítés a keresztény ember számára ismerős fogalom, hiszen a szó hallatán a názáreti Jézus, vagy, ha úgy tetszik, Jézus Krisztus keresztrefeszítésének és halálának megrázóan tragikus képe jelenik meg lelki szemeink előtt. Ezt a kegyetlen halálnevet, büntetési módot nem a rómaiak találták ki. Már jóval azelőtt a görög köztársaság yirágzásának korában „divatos” volt a rabszolgákat, a szegényeket ezzel a kegyetlen halálnevel büntetni: keresztrefeszítés, keresztrefeszítés.

Jézus korában, mikor a római hatalmasok ezt a büntetési formát szánják Jézusnak, akkor tulajdonképpen egy több évszázadra, vagy éppen évezredekre visszamenő gyakorlatot vesznek át. Kereszthordozásról azért beszélünk, mert, ahogy azt az evangéliumokból is tudjuk, az elítéltek kellett vinnie keresztjét a megfeszítés helyére. A keresztvitel tehát, a halálbüntetés mellett a

megszégyenítés, a megalázás eszköze is volt. Ez történt a Jézus esetében is, amikor az ítélet végrehajtói megalázták, kigúnyolták őt.

Térjünk vissza a jézusi szavakhoz. „Ha valaki énutánam akar jönni, vegye fel az ő kereszjtét minden nap.”

Én úgy gondolom, hogy a kereszt, a keresztthordozás nem egészen idegen számunkra, unitáriusok számára sem. Még helyesebb, ha azt mondom, hogy nem szabad idegenkednünk ettől a fogalomtól, annál is inkább, mert olyan gyakran használjuk mindennapi beszédünkben. Kereszt. - Nagyon sok keresztény otthonban találkozunk ezzel a jelképpel, annak valamilyen formájával, még akkor is, ha nem katolikus vagy éppen ortodox családkról van szó.

Több, mint négy esztendővel ezelőtt, angliai tanulmányaim idején én is kaptam ajándékba egy nagyon kicsi keresztet, amit egy ideig nyakamba akasztva hordtam, majd felkerült irodám falára és azóta is ott van. Unitárius lelkészi hivatal falán egy kis kereszt. Mit jelent számomra ez a kereszt? Sokkal többet, mint amit bárki is gondolhatna róla. Ez a kis kereszt nem egy közönséges valami, először is azért, mert értékes elefántcsontból van. De nem ez adja meg igazi értékét, hanem azok az emlékek, melyek hozzákapcsolódnak és ahhoz az emberhez, akitől kaptam. René Jose Alvarado, San Salvador-i baptista lelkészről van szó, akivel Manchester-i együttlétünk alatt igazi barátokká lettünk. Azért is különös ez a kis kereszt, mert a keresztben nem a megfeszített Jézus, hanem egy női alak van. Meglepett ez az ábrázolási mód, de barátom rögtön megmagyarázta, hogy az mit jelképez: a salvadori nép szabadságvágyát és az ezért hozott áldozatot, - ahogy mondotta. Tudnunk kell, hogy Salvadorban véres polgárháború folyt a nyolcvanas években és folytatódott a kilencvenes évek elején is, hogy aztán 1992 februárjában véget érjen a vérengzés, a másképpen gondolkodók, a szabadságukért harcolók üldözése.

A keresztben ábrázolt női alak a szabadság és az ezért hozott áldozat jelképévé vált a salvadori nép számára. Ebben a kis keresztben én nemcsak egy népnek, hanem a világon jóra és békességre törekvő embereknek, a Jézust követőknek, Isten gyermekeinek a közös szimbólumát látom, amely együvértartozásunk, testvériségünk és az egymásért vállalt áldozat jelképe is. Így talán érthető, hogy miért tudom én elfogadni a keresztet, mint szimbólumot, és miért tartom az irodám falán azt a kis keresztet.

Ez a kereszt számomra, unitárius keresztény ember számára nem a megváltás eszköze, nem a szégyen keresztje, hanem a Jézussal való sorsközösséget, a vele egy célt és egy életutat vállalók együvértartozását jelképezi. Ennek lényege az, hogy elfogadom azt az „életprogramot”, melyet Jézus fogalmazott meg és ültetett életbe, mert ezáltal Isten akaratát teljesítem. Ez pedig áldozattal jár, amit nekünk vállalnunk kell. Ezt az örökös emberi áldozatot jelenti számomra a kereszt, a keresztthordozás.

Ha így értelmezzük a keresztet, akkor más jelentést vesz fel, tartalmat kap a keresztthordozás fogalma is. Eszerint számomra a keresztthordozás nem a mindennapi testi, lelki gondokat jelenti, hanem a Jézussal való sorsközösséget, melyben a keresztény ember aláveti magát Isten akaratának és a jézusi életformának, vállalva vele együtt és érette a legnagyobb áldozatot is.

Visszagondolok az elmúlt évezredekre, történelmünk századaira. Nem lehet felsorolni azt a sok-sok keresztet, mely jelzi ezt az utat egyének és közösségek életében.

A kereszt szimbólumértékéhez visszatérve azt mondom, hogy a kereszt a hithűség, a Jézushoz való tartozás áldott szimbóluma. Az apostollal mondom, ahogy ő is mondta: „Én nem szégyellem a Krisztus evangéliumát.” Ezt így is lehet mondani: Én nem szégyellem a Krisztus keresztjét, amelynek, lám, ilyen, unitárius értelmezését is lehet adni. S akkor nem zavar engem sehol a kereszt, sem híveim lakásában, sem irodám falán, és sehol, ahol ezzel a jelképpel találkozom.

Ha hallom a jézusi felhívást, mely keresztfelvételre, kereszthordozásra szólít, akkor egészen másképpen értelmezem, egészen közel jön hozzám ez a felhívás. Jézus nem ígér semmilyen jutalmat a vele sorsközösséget vállalóknak. A mi jutalmunk az a lelki öröm, elégtétel lehet, mely Isten akaratának teljesítéséből fakad. Én hiszem, hogy mi ezt akarjuk, ezen az úton szeretnénk járni, továbbra is közösségben Jézussal, Istennel, a mi atyánkfiaival, hittestvéreinkkel, örökkön-örökké. Ámen.

SIMÉN DOMOKOS

TALÁLJUNK KARÁCSONYRA!

Lk 2, 16

Karácsony Jézus születésének az ünnepe. Úgy vagyunk vele már évszázadok óta, hogy karácsony keres minket és mi is keressük karácsonyt. Mit ér a keresés annak a szomjas vándornak, ki megtalál egy forrást, de víz nincsen benne? Mit ér a szép ruha, ha nincsen benne ember? Mit ér a ház, ha nincsen benne gyermek fakasztotta öröm? Mit ér a karácsony, ha nem találjuk meg benne Jézust, mint a pásztorok? Semmit!

Karácsony két kérdést tesz fel nekünk: rátalálunk-e karácsonyra és karácsony ránk talál-e?

Karácsonyra rátalálunk, mert az élet szorításában egy ünnepi kinyújtózásra, pihenésre vágyunk és a naptár piros betűkkel figyelmeztet, december 25-ike, karácsony jön. Ránk talál az ünnep, hiszen annyi vásárló nincsen máskor az üzletekben, annyi mindent nem várnak el tőlünk hozzátartozóink, mint karácsonykor. Az üdvözetek, a telefon, szívtől-szívig, baráttól-barátig járnak, szólnak. Ha akarjuk, ha nem, ebben az adventi időben, a karácsonyt-várásban minden arra figyelmeztet: jön az ünnep, készülj! Angyaljárós karácsony estén a csillogó fenyőfa, vagy csak egy fenyőág hűvkörében egyedül, vagy a családdal felröppen a régmúlt karácsonyok emléke, ránk talál a múltunk, vagy gyermekeink csillogó szemében ajándékkeresésében meghatódunk. Egyszóval akarva-akaratlan ránk talál a karácsony minden esztendőben.